

Pensioenblad voor het grondpersoneel van KLM

FOCUS

JAARGANG 21 | APRIL 2026

Informatie & Nieuws | Deelnemers aan het woord

Algemeen Pensioenfonds KLM

8

10

12

14

Inhoud

- 3 COLUMN
Erik Zwart
Vliegende start van het nieuwe pensioen
- 4 KORT
- 5 DE NIEUWE PENSIOENREGELING IN MIJNKLMPENSIOEN
Bedragen bijgewerkt aan de nieuwe regeling
- 6 DRIE MISVATTINGEN OVER UW VARIABEL PENSIOEN
Lees hoe het écht zit
- 8 ONDERWEG NAAR EEN NIEUWE PENSIOENREGELING
Duidelijke uitleg voor gepensioneerden
- 10 INTERVIEW: IK GA ME GEEN DAG VERVELEN
Marie-José Loomans over haar pensioen
- 12 ZO WERKT BELEGGEN IN DE NIEUWE REGELING
De verschillen zijn niet groot
- 14 INTERVIEW: VOORBEREIDING STAAT CENTRAAL VOOR WERK EN PENSIOEN
Kees van der Louw over veiligheid

BESTUUR ALGEMEEN PENSIOENFONDS KLM

Leden: Henk Bosscher, John de Hollander, Barbara van Koppen (vicevoorzitter), Gerda van der Landen, Leon Leisink, Marianne Meijer-Zaalberg, Charlotte Orlebeke, Kirsten Pronk, Jeroen van der Put, Hans de Roos (vicevoorzitter), Carola Steenmeijer, Erik Zwart.

Vliegende start van het nieuwe pensioen

Als deze editie van Focus verschijnt, is de nieuwe pensioenregeling bijna vier maanden van kracht. Al onze deelnemers hebben een verhoging van hun huidige of verwachte pensioen ontvangen. De overstap naar de nieuwe pensioenregeling was een omvangrijk en complex project. Maar het is gelukt: sinds de invoering op 1 januari van dit jaar functioneert de regeling naar behoren. Daar zijn we als fonds echt trots op.

Als bestuurslid met IT in mijn portefeuille, heb ik van dichtbij kunnen ervaren hoe hard alle betrokken partijen hebben gewerkt aan de zorgvuldige en evenwichtige overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het succes van de transitie is te danken aan de gezamenlijke inzet van de vakbonden, KLM, uitvoeringsorganisatie Blue Sky Group, de toezichhouders (De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten) en het fonds zelf, inclusief onze raad van toezicht en ons verantwoordingsorgaan. De onderlinge samenwerking en toewijding gingen verder dan het uitvoeren van formele activiteiten. Mensen toonden een uitzonderlijke inzet en motivatie om de overgang tot een goed einde te brengen. Velen waren bereid extra inspanningen te leveren, ook tijdens drukke periodes, en zelfs nog tijdens de feestdagen.

Dankzij al deze inspanningen kon de overgang op een gunstig moment plaatsvinden. Het pensioenfonds had eind december 2025 een hoge dekkingsgraad en daardoor was er een flinke financiële buffer beschikbaar. Die kon – onder meer – worden gebruikt om de (toekomstige) pensioenen aanzienlijk te verhogen. Gepensioneerden merken dat meteen in hun portemonnee, van werkenden is hun persoonlijke pensioenvermogen extra aangevuld.

Kenmerk van de nieuwe regeling is dat pensioenen sneller kunnen worden verhoogd als de economie goed draait. Daar staat wel wat meer onzekerheid tegenover; het pensioenvermogen beweegt mee met de financiële markten, zoals bijvoorbeeld de aandelenkoersen. Werkenden kunnen maandelijks online volgen hoe hun persoonlijke pensioenvermogen zich ontwikkelt en – natuurlijk het belangrijkste – welk pensioen ze op basis daarvan te zijner tijd kunnen verwachten.

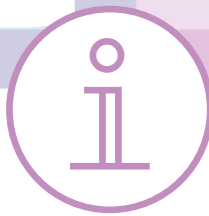
Gelukkig hebben we verschillende mogelijkheden om schommelingen waar nodig te dempen, maar die onzekerheid maakt het wel noodzakelijk om de komende periode vooral tijdig en duidelijk te communiceren. Het is belangrijk om de nieuwe regeling en de gevolgen ervan helder uit te leggen. Daarbij zetten we de dialoog met onze deelnemers met extra energie voort. Doeltreffende communicatie is tweerichtingsverkeer. We blijven uw inzichten en feedback dankbaar benutten, met uw belang voor ogen.

Erik Zwart
Bestuurslid Algemeen Pensioenfonds KLM

KORT

Snel verder?
Scan de QR-code
bij het nieuwsbericht.

Let op: hoger inkomen kan invloed hebben op toeslagen

Afgelopen februari ontvingen gepensioneerden voor het eerst hun pensioenuitkering volgens de nieuwe pensioenregeling. Vanwege de verdeling van de buffer op 1 januari 2026, is het pensioen in 2026 hoger dan vorig jaar. Dit hogere inkomen kan gevolgen hebben voor mogelijke toeslagen die u ontvangt. Wij raden u aan om uw hogere inkomen op tijd door te geven aan de Belastingdienst, zodat u niet voor verrassingen komt te staan. Het kan namelijk zijn dat u door het hogere inkomen minder of geen recht meer heeft op toeslagen. Wijzigingen doorgeven kan makkelijk online via www.toeslagen.nl/pasaan.

Bruto pensioen maart wijzigt niet tot juli 2027

Het bruto pensioen wat u in maart 2026 ontving, wijzigt niet tot de eerste jaarlijkse aanpassing in juli 2027. Tenzij uw pensioen verandert vanwege keuzes of wijzigingen in uw situatie, bijvoorbeeld door het stoppen van een tijdelijk pensioen. Lees meer op klmgrondfonds.nl/pensioen-ontvangen.

Actie: bekijk samen met uw partner de vrijwillige partnerverzekeringen

In de nieuwe pensioenregeling staan voor iedereen die nog bij KLM werkt twee vrijwillige partnerverzekeringen standaard aan. U betaalt hier maandelijks premie voor. Bespreek samen met uw partner of deze verzekeringen nodig zijn en of u zich voor een of beide verzekeringen wilt afmelden. Afmelden kan nu ook via MijnKLMPensioen.

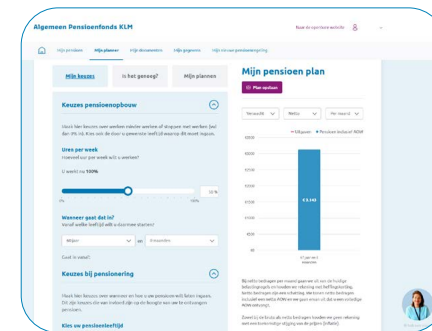
Pensioenen met 3% verhoogd per 1 januari 2026

Het bestuur heeft besloten om uw pensioen per 1 januari 2026 te verhogen met 3%. Dit is gelijk aan de stijging van de prijzen in het afgelopen jaar (oktober 2024 tot en met oktober 2025) van 3%. Deze verhoging geldt voor iedereen:

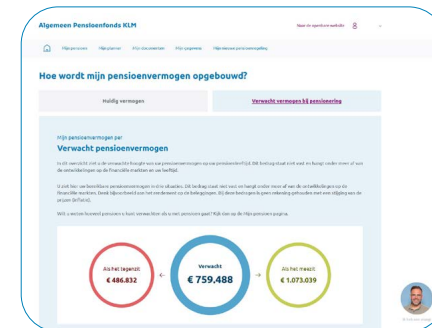
- gepensioneerden die al pensioen ontvangen.
- medewerkers die nog pensioen opbouwen.
- ex-medewerkers die eerder pensioen hebben opgebouwd.

De nieuwe pensioenregeling in MijnKLMPensioen

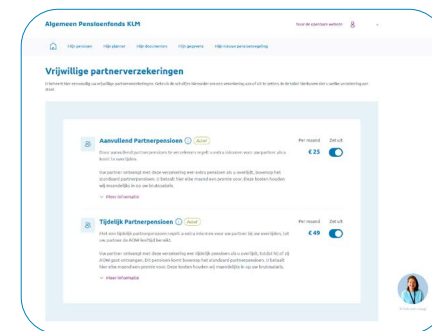
MijnKLMPensioen – uw persoonlijke pensioenomgeving waar u alles kunt vinden over uw eigen pensioen – is vernieuwd. Zo zijn de bedragen aangepast aan de nieuwe regeling en zijn er enkele functionaliteiten bijgekomen. Mijn planner heeft een nieuwe look en meer opties gekregen. Nieuw onder Mijn pensioen is Mijn pensioenvermogen, waar werkenden kunnen zien hoeveel hun huidige pensioenvermogen is. Ook kunnen zij zich nu direct aan- of afmelden voor de vrijwillige partnerverzekeringen.

De pagina Mijn planner geeft u inzicht in de gevolgen van uw keuzes, nu en in de toekomst. Wat betekent het voor de hoogte van uw pensioen als u minder gaat werken, of eerder met pensioen wilt gaan? Of liever eerst wat meer pensioen wil ontvangen? En is het dan genoeg om van rond te komen? Nieuw is dat u meerdere plannen op kunt slaan. Zo kunt u verschillende scenario's met elkaar vergelijken.

Op de pagina Mijn pensioen vindt u het pensioen dat u later kunt verwachten en wat er geregeld is als u overlijdt of arbeidsongeschikt raakt. Nieuw is Mijn pensioenvermogen, hier ziet u hoe het pensioenvermogen wordt opgebouwd en het verwachte vermogen op uw pensioenleeftijd. Dat staat niet vast en hangt af van de ontwikkelingen van de financiële markten en uw leeftijd. We laten daarom ook een verwachting zien als het tegenzit en als het meezit.

Via Mijn pensioen kunt u navigeren naar Als ik kom te overlijden. Daar ziet u wat er geregeld is voor uw eventuele partner en/of kinderen. U kunt zich hier, samen met uw partner, direct aan- of afmelden voor de Vrijwillige partnerverzekeringen. Tip: bekijk samen met uw partner of het partnerpensioen genoeg is om van rond te komen als u overlijdt.

Wist u dat u nu ook via MijnKLMPensioen direct online uw pensioen kunt aanvragen? Dat scheelt een hoop gedoe met formulieren.

Drie misvattingen over uw variabel pensioen

Ontvangt u iedere maand pensioen van ons? Dan heeft u vast al meekregen dat uw pensioen vanaf 1 januari 2026 gaat meebewegen met de financiële markten. Dit zorgt voor de nodige misvattingen over het pensioen in de nieuwe regeling. In dit artikel proberen we drie misvattingen te ontkrachten aan de hand van (vereenvoudigde) rekenvoorbeelden.

Misvatting 1:

'Als de beurzen instorten, gaat mijn pensioen direct omlaag'

Het kan u niet ontgaan zijn: toenemende politieke spanningen en dreigingen rondom handelstarieven zorgen voor meer onzekerheid op de financiële markten. Het is niet ondenkbaar dat dit vroeg of laat leidt tot een daling van de beurskoersen. Leidt zo'n flinke daling direct tot een verlaging van de pensioenen?

Rendementen uitsmeren over drie jaar

Het antwoord is gelukkig nee. Dat komt omdat we beleggingsrendementen – zowel positief als negatief – uitsmeren over een periode van drie jaar en de ingegane pensioenen maar één keer per jaar (op 1 juli) aanpassen. Dit zorgt er ook voor dat hoge rendementen niet direct leiden tot een forse verhoging van het pensioen.

Voorbeeld: Jan ontvangt een bruto pensioen van € 2.500,- per maand. Op 1 september 2028 is er een wereldwijde beurscrisis, waardoor de beleggingsopbrengsten van het pensioenfonds in het derde kwartaal van 2028 min 15% zijn. In de drie overige kwartalen zijn de beleggingsopbrengsten gemiddeld plus 5,5% waardoor de totale beleggingsopbrengst over het hele jaar nagenoeg 0% is. In de twee voorgaande jaren had het fonds een bescheiden beleggingsopbrengst gerealiseerd. Het uitsmeren van beleggingsresultaten zorgt ervoor dat het bruto pensioen van Jan per 1 juli 2029 met 1% verhoogd kan worden naar € 2.525,- per maand, ondanks dat er tien maanden eerder nog een wereldwijde beurscrisis was.

Misvatting 2:

'Het pensioenfonds heeft geen buffers meer om langdurig tegenvallende rendementen op te vangen'

Een eenmalige daling van de koersen is één ding, maar wat als rendementen over een langere periode tegenvallen? Bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling zijn de hoge buffers die we hadden grotendeels verdeeld over alle deelnemers. Betekent dit dan een verlaging van de ingegane pensioenen? Ook hierop is het antwoord nee.

Gezamenlijke reserve om schommelingen te dempen

Bij de start van de nieuwe regeling hebben we de solidariteitsreserve gevuld. Deze reserve bedraagt zo'n 5% van het totale vermogen van het fonds. Dit geld kunnen we inzetten bij langdurige tegenvallende resultaten op de financiële markten. Zo verkleinen we de kans op verlaging van ingegane pensioenen nog verder.

Voorbeeld: ook hier gaan we uit van een bruto pensioen van € 2.500,- per maand voor Jan. We zitten in juni 2029 en de gemiddelde beleggingsopbrengst van het fonds over de afgelopen drie jaar is min 1%. Zonder reserve zou dit hebben gezorgd voor een verlaging van het pensioen van Jan naar € 2.475,- per 1 juli 2029. Maar gelukkig kan deze verlaging worden voorkomen door geld te halen uit de solidariteitsreserve, die hierdoor daalt. In de jaren daarna zal het fonds de solidariteitsreserve weer proberen aan te vullen met beleggingsopbrengsten.

Misvatting 3:

'Bij een combinatie van stijgende prijzen en dalende beurskoersen gaat de koopkracht van mijn pensioen hard achteruit'

Het is niet ondenkbaar dat een stijging van de prijzen en dalende beurskoersen hand in hand gaan. Het is logisch om te denken dat uw pensioen dan sterk achterblijft bij de stijging van de prijzen. Beleggingsopbrengsten zijn dan immers onvoldoende om de pensioenen te laten meestijgen met de prijzen.

Reserve inzetten voor inflatie boven 2%

Het fonds kan de solidariteitsreserve ook gebruiken om de pensioenen te verhogen bij een hoge inflatie voor het deel dat deze uitkomt boven 2%. Hierdoor kan de hoogte van uw pensioen ook bij een hoge inflatie en dalende beurskoersen stijgen, al is de stijging waarschijnlijk onvoldoende om de inflatie volledig te compenseren.

Voorbeeld: het pensioen van Jan is wederom € 2.500 per maand. Het is juni 2029 en de beleggingsopbrengsten van de afgelopen periode zijn te laag om de pensioenen te kunnen verhogen. De prijzen zijn het afgelopen jaar met gemiddeld 3% gestegen. Het fonds gebruikt de solidariteitsreserve om het pensioen van Jan met 1% te verhogen naar € 2.525 per maand, waardoor de koopkracht van Jan deels behouden blijft. De solidariteitsreserve daalt hierdoor. In de jaren daarna zal het fonds deze reserve weer proberen aan te vullen met beleggingsopbrengsten.

Schommelingen dempen en koopkracht op peil

Hoewel uw ingegane pensioen meer meebeweegt met de financiële markten, hebben we maatregelen genomen om in verschillende scenario's de hoogte en de koopkracht van uw pensioen gedeeltelijk op peil te houden. Betekent dit dat we kunnen garanderen dat uw pensioen nooit zal worden verlaagd? Nee, dat niet. Maar als pensioenfonds proberen we verlagingen wel te beperken.

Noot: de gebruikte rekenvoorbeelden in dit artikel zijn sterk vereenvoudigd en puur bedoeld ter illustratie. De werkelijke bedragen en percentages hangen af van uw persoonlijke situatie, ontwikkelingen bij het pensioenfonds en toekomstige economische ontwikkelingen.

Onderweg naar een nieuwe pensioenregeling – duidelijke uitleg voor gepensioneerden

Op 4 december 2025 organiseerden wij de informatieve bijeenkomst 'Onderweg naar een nieuwe pensioenregeling' speciaal voor gepensioneerden. De bijeenkomst, die vanwege grote belangstelling al snel volgeboekt was, bood bijna 380 gepensioneerden een heldere uitleg over de aankomende veranderingen en de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. De volledige opname en presentatie zijn online terug te kijken.

Informatieve sessie met bestuursleden

De bijeenkomst bestond uit twee onderdelen: een presentatie door vicevoorzitter Hans de Roos en een interactief vraag-en-antwoordgedeelte met bestuursleden. Hans de Roos nam de aanwezigen stapsgewijs mee door de belangrijkste aspecten van de nieuwe pensioenregeling. De presentatie was opgebouwd rond drie kernvragen:

1. Waarom een nieuw pensioenstelsel?

Het oude stelsel kent beperkingen, zoals geringe indexatiemogelijkheden en de noodzaak van grote verplichte buffers. Het nieuwe stelsel pakt deze nadelen aan met meer flexibiliteit en transparantie.

2. De overgang naar de nieuwe regeling

Door de Wet toekomst pensioenen moest KLM samen met vakbonden en het pensioenfondsbestuur afspraken maken over de nieuwe regeling. Gepensioneerden ontvingen vooraf een brief met een eerste indruk van wat de overgang betekent voor hun persoonlijke pensioen.

3. Start van de nieuwe regeling

In de nieuwe opzet volgt de pensioenuitkering het rendement van beleggingen met beperkte risicoschommelingen. De pensioenuitkering wordt jaarlijks aangepast; de eerste keer staat gepland voor juli 2027.

Op 18 december 2025 vond het webinar voor alle werkenden plaats. Bestuursleden Charlotte Orlebeke en John de Hollander bespraken voor bijna 400 kijkers de verandering in de pensioenregeling en de overgang van het vermogen. Ondanks een paar technische problemen waren de meeste kijkers te spreken over de inhoud. Ook dit webinar is via onze website terug te kijken.

In gesprek met bestuur

Tijdens het vraag-en-antwoordgedeelte gingen bestuursleden Barbara van Koppen en Kirsten Pronk in op vragen van deelnemers. De interactie gaf veel gepensioneerden extra duidelijkheid over specifieke zorgen rondom hun pensioen. Deelnemers noemden de bijeenkomst leerzaam en goed verzorgd, en gaven aan vertrouwen te hebben in het bestuur en de zorgvuldige aanpak van de overgang. Concrete voorbeelden en duidelijke toelichting hielpen om beter in te schatten wat verandert en wat juist gelijk blijft.

Ontdek wat Vereniging Gepensioneerden KLM (VG-KLM) voor u kan betekenen

Lid worden kan al vanaf 60 jaar en met 5 jaar KLM-dienstverband. Als lid profiteert u van Belangenbehartiging, ondersteuning bij IPB-zaken en deelname aan gezellige activiteiten zoals wandeltochten, midzomer- en kerstfeesten, VG-Reizen (wereldwijd) en meer. Zo'n 4.000 leden gingen u voor. **Wilt u lid worden?** U kunt zich aanmelden via ledenadm@vg-klm.nl of via de optie 'Lid worden' op www.vg-klm.nl.

Marie-José Loomans ging op 8 februari, haar 67ste verjaardag, met pensioen na ruim 46 jaar KLM. Haar loopbaan stond groten-deels in het teken van geld en rekenen, dus op haar pensioen heeft ze zich ook goed voorbereid. Al gaat het zeker niet alléén om geld, haar sociale netwerk is voor Marie-José essentieel.

Ik ga me geen dag vervelen

'Ik had allerlei berekeningen gemaakt, dat moest ook omdat ik de laatste 30 jaar parttime heb gewerkt, met allerlei percentages.'

'Ik werkte eerst drieënhalve jaar bij een bank, maar ik wilde wat anders en ging naar een banenmarkt in Leiden. Daar had ik een leuk gesprek met iemand van KLM. Dezelfde dag heb ik een sollicitatieformulier opgestuurd én mijn baan opgezegd. Een paar weken later ging ik op gesprek, kon ik meteen gaan praten bij de accountantsdienst en werd ik direct aangenomen, per 1 januari 1980.

Vier telmachines

We moesten veel berekenen en ik geloof dat we met vijftien mensen vier telmachines hadden. Computers bestonden in die tijd nauwelijks, we moesten het vaak gewoon uit ons hoofd doen. Dat kun je tegenwoordig niet meer voorstellen. Daarna ben ik naar Planning & Onderzoek gegaan, waar ik berekeningen maakte voor de vlootselectie. Ook weer een leuke tijd, veel op reis geweest, bijvoorbeeld twee weken naar Boeing voor een cursus. Of ik was een week

in Genève voor een IATA-activiteit. Volgende stap was Engine Services, waar ik vooral betrokken was bij het complete proces van de facturering na de shop visits van motoren. Ik keek kort gezegd na of het allemaal klopte, of de bedragen realistisch waren, welke marge er werd behaald en of dat beter kon.

De beste eruit gepikt

Het was daar wel een aparte wereld. We waren met minder dan tien vrouwen en achthonderd mannen. Je moest goed bij de les blijven, ik stond altijd aan. Groot bijkomend voordeel was dat ik daar mijn man heb ontmoet, er was keuze genoeg en ik heb de beste eruit gepikt! Na een paar jaar ben ik naar de centrale controllers-afdeling van Engineering & Maintenance gegaan, maar vanaf 2000 heb ik weer bij Engine Services gewerkt, als projectmanager.

Zo'n acht jaar geleden ben ik al eens naar een Pensioen In Zicht-bijeenkomst geweest. Ik raad het al mijn collega's aan: oriënteer je tijdig op je pensioen. Bijna iedereen begint daar te laat mee en dat is echt zonde. Hoe eerder je ermee begint, hoe beter je het kunt regelen, voor jezelf en voor de mensen om je heen.

Op knopje "ik ga weg" gedrukt

Ik had allerlei berekeningen gemaakt, dat moest ook omdat ik de laatste 30 jaar parttime heb gewerkt, met allerlei percentages. Maar toen kwam de vrijwillige vertrekregeling, door corona. Ik had de mogelijkheid om te stoppen en ik heb zelfs op het knopje "ik ga weg" gedrukt. Maar ik had nog bedenktijd. Ik heb in de buurt heel veel rondjes gefietst, ik was als het ware mijn eigen psycholoog. Uiteindelijk ben ik gebleven. Het werk was leuk en weggaan vond ik erg spannend. Bovendien: mijn man

werkte door, die is ruim twee jaar jonger en ik zag het niet zitten om acht jaar lang de pantoffels voor hem klaar te zetten, haha. Ik heb geen moment spijt gehad.

Eenmalig extra omhoog

De jarenlange discussie over het nieuwe pensioenstelsel heb ik natuurlijk ook gevolgd. Vorig jaar heb ik weer een Pensioen In Zicht-bijeenkomst bijgewoond, die ook over de nieuwe regeling ging. Daar hoorde ik ook dat je pensioen eenmalig extra omhoog zou gaan als je, zoals ik, na 1 januari 2026 met pensioen ging. Dat heb ik nog verteld aan een collega die eigenlijk in december zou vertrekken. Die heeft zijn afscheid toen iets uitgesteld. Ik heb met mijn man de nodige berekeningen gemaakt, bijvoorbeeld rond hoog/laag en het partnerpensioen. Het doorgeven daarvan had nog wel wat voeten in de aarde, ook omdat de planner een tijdje

uit de lucht was. Het voelde in eerste instantie niet helemaal goed, ik kon bijvoorbeeld mijn wensen voor hoog/laag niet goed doorgeven. Daarna bleek wel dat er een soort bedenktijd was ingelast waarna je dan je juiste, definitieve keuzes kon maken. Verder moet ik eerlijk zeggen dat de hele communicatie rond de nieuwe regeling goed verloopt.

Oma en dochter

Eén ding weet ik zeker: ik ga me totaal niet vervelen. Het eerste kleinkind is onderweg en ik word natuurlijk oppas. Doordeweeks wil ik graag oppassen, zodat we in het weekend zelf leuke dingen kunnen doen. Ik ben straks niet alleen oma, maar ook nog steeds dochter. Mijn moeder is nu 95 en ik fiets vaak naar haar toe.

Pas geleden ben ik begonnen met tai chi, een Chinese bewegingskunst, op maandag-

morgen. Dan begint de week alvast goed en krijg ik niet de kans om te lang uit te slapen. Ook ga ik door met dingen die ik al deed, zoals wekelijks wandelen (en kletsen) met een stel vriendinnen. We hebben ook al 35 jaar een eetclub met een andere vaste groep; we eten om de beurt in een van de vijf huizen. Verder heb ik me opgegeven als vrijwilliger in de winkel van de molen in het dorp, eens in de maand op zaterdag. Naast die molen ben ik geboren en getogen.

Netwerk is essentieel

Als je stopt met werken, dan valt ook dat deel van je sociale netwerk weg. Een van mijn belangrijkste doelen is dat ik mijn netwerk via al die bestaande en nieuwe activiteiten verder kan opbouwen en versterken. Dat is voor mij essentieel, ik heb andere mensen om me heen nodig.'

'Als je stopt met werken, dan valt ook dat deel van je sociale netwerk weg. Een van mijn belangrijkste doelen is dat ik mijn netwerk via al die bestaande en nieuwe activiteiten verder kan opbouwen en versterken. Dat is voor mij essentieel, ik heb andere mensen om me heen nodig.'

Zo werkt beleggen in de nieuwe regeling

Ook in het nieuwe pensioenstelsel en de nieuwe pensioenregeling belegt het pensioenfonds. Rendement is en blijft immers nodig om voldoende pensioenvermogen op te bouwen. Maar wat is er veranderd? Bestuurslid Jeroen van der Put legt het uit, aan de hand van acht vragen.

1 Waarom belegt het pensioenfonds?

'Het pensioenfonds moet de komende decennia heel veel pensioenen betalen en dat geld komt uit premies en beleggingen. Met alleen het geld van premies kan er geen toereikend pensioen worden uitbetaald, waardoor rendement van beleggingen onmisbaar is.'

2 Hoe werkte het beleggen in de oude regeling?

'We hadden één beleid voor iedereen. Een mix van vooral aandelen en obligaties, niet te riskant en niet te veilig. We hadden grote buffers om tegenslagen in het rendement te kunnen opvangen en het korten van pensioenen te voorkomen.'

3 Wat is er veranderd in de nieuwe regeling?

'Belangrijke gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel zijn dat we geen grote buffer meer hebben en dat de pensioenen individueller zijn geworden, met de bekende persoonlijke pensioenvermogens. Wat de beleggingen betreft, houden we rekening met de beleggingsrisico's die mensen willen en kunnen nemen. Dat heeft vooral met leeftijd te maken.'

4 Welke invloed heeft je leeftijd op je beleggingsrisico?

'Als je jong bent, kun je meer risico nemen bij het opbouwen van je pensioenvermogen. Want mocht het een keer tegenzitten, dan heb je nog veel tijd om dat weer goed te maken. Komt je pensioen al in zicht, dan kun je je dat niet veroorloven.'

5 Hoe weten jullie hoeveel beleggingsrisico deelnemers kunnen en willen nemen?

'Dat onderzoeken we elke paar jaar, in het risicobereidheidsonderzoek. Daarbij kijken we niet alleen welk beleggingsrisico deelnemers willen lopen, maar ook welke risico's ze kunnen lopen, gelet op hun omstandigheden. Een voorbeeld: we geven aan dat een pensioen in normale omstandigheden 1.500 euro per maand is, maar dat het met wat meer risico ook 1.800 kan worden. Alleen: als het tegenzit, kan het ook 1.200 euro worden. Dat hoge pensioen wil iedereen natuurlijk wel. Maar bij een mogelijke scherpe daling denken veel deelnemers toch: dat is me te riskant. In de uitkomsten zie je dat jongere deelnemers meer risico willen en kunnen nemen dan oudere deelnemers.'

6 Hoe heeft het pensioenfonds dat vertaald naar de praktijk van het beleggen?

'We hebben twee beleggingsfondsen gebouwd. Het ene is de rendementsportefeuille. De naam zegt het al, daarmee willen we vooral rendement halen. En het tweede is de beschermingsportefeuille. Daarmee nemen we minder risico. Vervolgens hebben we de deelnemers ingedeeld in een aantal leeftijdsgroepen. En elke groep heeft een eigen verdeling van de beleggingen over beide fondsen. Dat noemen we lifecycle beleggen. Het resultaat is dat beleggingsrisico afneemt per oudere leeftijdsgroep waar je bij hoort. Die verdeling verandert dus met je mee: hoe ouder je wordt, hoe minder beleggingsrisico je loopt.'

In het begin wordt vrijwel alles in de rendementsportefeuille belegd, maar als je met pensioen bent is dat nog maar 32,5 procent. Tweederde wordt dan belegd in de beschermingsportefeuille.'

7 Kun je straks als deelnemer zien hoe het met de beleggingen gaat en wat dat voor je pensioen betekent?

'Ja, je kijkt als het ware onder de motorkap. We kunnen ons voorstellen dat deelnemers dat graag willen, maar dat ze er ook onrustig van kunnen worden. Beurskoersen kunnen soms flink schommelen. Het gaat ons vooral om het resultaat op de langere termijn. We zullen dat vooral heel goed blijven uitleggen.'

8 Blijft het pensioenfonds ook duurzaam beleggen?

'Zeker. En ook wat dat betreft houden we goed rekening met de opvattingen van onze deelnemers. Die vinden duurzaam beleggen belangrijk. Ongeveer een derde heeft er zelfs wat voor over als duurzaam beleggen iets minder pensioen oplevert. Maar dat het minder wordt is niet de verwachting. Integendeel, het geeft goed zicht op specifieke risico's en speelt in op de belangrijke duurzaamheidstrend die ook kansen biedt.'

Vorbereiding staat centraal voor werk én pensioen

Kees van der Louw (68) heeft zich een flink deel van zijn loopbaan bij KLM beziggehouden met veiligheid, het voorkomen van problemen en het trefzeker handelen als er toch iets gebeurt. Hij was onder meer betrokken bij de onderzoeken na de Bijlmerramp en de ramp in het Portugese Faro, allebei in 1992. Dezelfde focus toonde hij in de voorbereiding op zijn pensioen, in juli 2024.

'Ik wilde eerst zee- of havenloods worden, omdat ik op Curaçao een keer was mee-gevaren met een loods. Lekker in de zon in je korte broek. Daarom ben ik naar de Hogere Zeevaartschool in Den Helder gegaan en heb ik vijf jaar gevaren als stuurman op de kleine en de grote vaart. Maar door een combinatie van een vereiste maximale leeftijd en minimale vaartijd ging dat plan niet door. Achteraf niet heel erg, zo'n droombaan als op Curaçao zou het in Nederland niet geweest zijn. In die tijd liep mijn broer stage bij KLM en zo kwam ik op dat spoor terecht.

Richting veiligheid

Ik ben begonnen bij Navigatiebureau KLM waar we documentatie ontwikkelden voor gebruik in de cockpit. Na een paar jaar ging ik steeds meer richting veiligheid, bijvoorbeeld als plaatsvervangend hoofd Vliegveiligheid en Bemanningsnormen. In die tijd had KLM veel nieuwe vliegers nodig. Ze kwamen ook uit het buitenland en vanuit de luchtmacht. Ik heb me ontwikkeld tot specialist in de gelijkstelling van buitenlandse en militaire brevetten en namens de Rijksluchtvaartdienst meegewerkt aan de harmonisering van de Europese wet- en regelgeving.

Later werd ik hoofd Operationele Veiligheid en was ik betrokken bij onderzoek naar

vluchtincidenten en het opstellen van rapportages en aanbevelingen om zulke incidenten in de toekomst te voorkomen. Ik ben op de dag van de ramp al naar Faro gevlogen en vooral bezig geweest om alles goed te regelen en te organiseren, samen met de lokale autoriteiten en een Nederlands traumateam. Onze prioriteit was de zorg voor passagiers en personeel, maar ik heb ook geholpen bij de respectvolle repatriëring van de stoffelijke overschotten.

Try an accident

Ook op Schiphol kwamen we tot de conclusie dat we opvang van slachtoffers en familie beter moesten organiseren. Dat betekende: beter voorbereiden, beter trainen, goede processen bedenken. Ik heb mede vorm mogen geven aan het Integrated Safety Management System Schiphol en tot de inrichting van een permanent Crisis Center. Je moet zorgen voor goede procedures, goed materieel én goede mensen. Die moet je vervolgens up-to-date houden én regelmatig trainen. Een van de – eigenlijk heel simpele – maatregelen was dat we met alle disciplines elke maand een rondje over het platform maakten en onze ogen goed de kost gaven: staat alles op de juiste plek, staan voertuigen op de rem, zijn de spullen in de rekken goed geborgd? Je ziet dan dat het bewustzijn toeneemt.

Veiligheid kost natuurlijk geld, maar er is een treffend gezegde: "If you think safety is expensive, try an accident." Eigenlijk geldt dat ook wel voor je pensioen.

Geld voor leuke dingen

Ik heb ervoor gekozen de rit uit te zitten tot 67 jaar, ook omdat ik nog een beperkte pensioenbreuk had. Die heb ik mede met lijfrentes grotendeels gerepareerd. Eventueel had ik nog iets langer kunnen blijven, maar dat had niet veel opgeleverd. Bovendien heb ik gemerkt dat kennis snel afneemt en het kostte me bijvoorbeeld op het gebied van automatisering wel wat meer moeite om bij te blijven. Ik heb voor het hoog/laag-pensioen gekozen, zodat ik de eerste jaren wat meer te besteden heb. Inmiddels is mijn vrouw ook gestopt en hebben we tijd én geld om leuke dingen te doen. Bij mijn pensionering heb ik me voorgenomen eerst een jaartje te kijken wat er zoal op mijn pad kwam. Ik wilde tijd besteden in huis, aan de uitgevlogen kinderen, onze kleindochter van drie en onze labrador Shiva. Ik was ook voortvarend begonnen met een opleiding tot molenaar in de korenmolen in Aalsmeer, maar daar moest ik vanwege rugproblemen mee stoppen. De zware zakken meel en graan braken me op. Koken is een andere hobby, de afgelopen twee jaar heb ik met Kerst een Indonesische rijsttafel gemaakt.

'Ik heb voor het hoog/laag-pensioen gekozen, zodat ik de eerste jaren wat meer te besteden heb. Inmiddels is mijn vrouw ook gestopt en hebben we tijd én geld om leuke dingen te doen.'

Mijn rendang scoorde bijvoorbeeld hoog, alles ging op. Ik heb me opgegeven voor een vervolgcursus, samen met mijn dochter. En we willen gaan reizen, Nieuw-Zeeland is begin volgend jaar aan de beurt.

Vertrouwen

Om meer te weten te komen over de nieuwe pensioenregeling, ben ik naar de Pensioen In Zicht-bijeenkomst geweest. Die was zeer goed verzorgd en de sprekers gaven heel duidelijke informatie. Vragen

werden kundig beantwoord en na afloop had ik een gerust gevoel. Het pensioenfonds is bepaald niet over één nacht ijs gegaan, het geheel was zeer doordacht. Dat positieve gevoel heb ik nog steeds, ik heb er zeker vertrouwen in.

Sociaal veilig

Sinds een jaar ben ik betrokken bij het programma Sociaal Veilig binnen de Vereniging Gepensioneerden KLM (VG-KLM). Ik heb een cursus voor

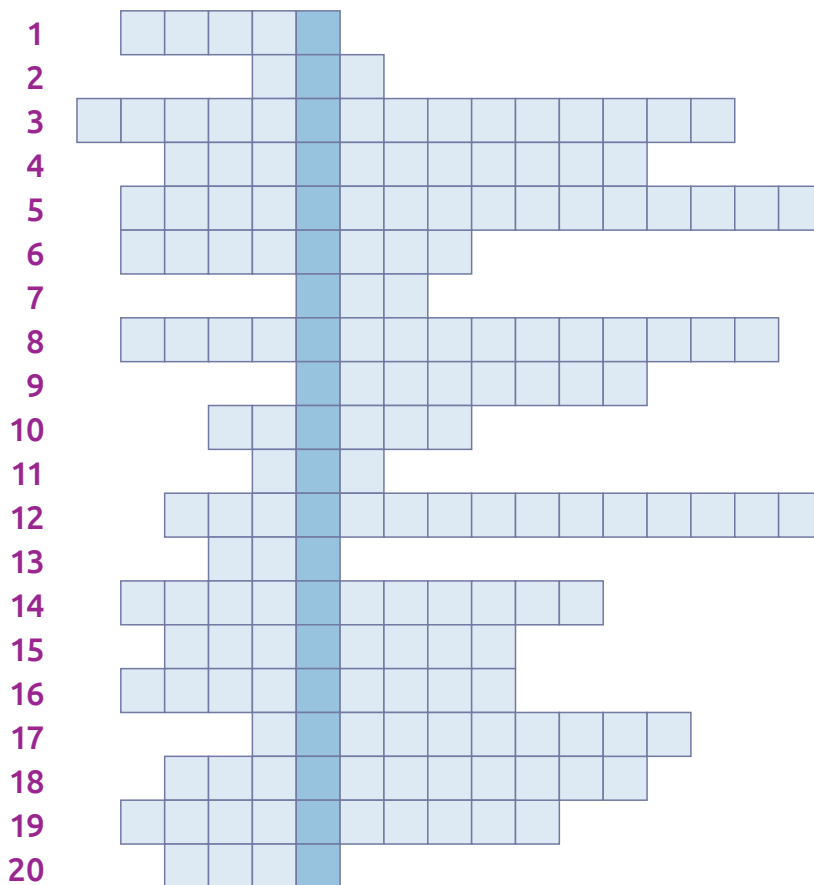
Vertrouwens Contact Persoon (VCP) gevolgd. Samen met een vrouwelijke collega geef ik voorlichting en ga ik waar nodig leden bijstaan die een sociaal onveilige ervaring hebben opgedaan. We hebben bijna vierduizend leden, het is een afspiegeling van de samenleving, dus er kunnen ook bij ons ongewenste dingen gebeuren. Daar moet je op voorbereid zijn.'

Maak de filippine **nieuwe pensioenregeling** en win!

Doe mee met onze filippine en maak kans op een cadeaukaart ter waarde van 30 euro.
De puzzel zit vol woorden die te maken hebben met onze nieuwe pensioenregeling.
Als u de puzzel goed heeft ingevuld, leest u in het gekleurde deel de oplossing!
Opgelost? Stuur de oplossing in via klmgrondfonds.nl/filippine.

1. Ons magazine (5) | 2. Pensioen van de overheid (3) | 3. Het online portaal waar u uw persoonlijke pensioensituatie bij KLM kunt bekijken (15) | 4. Het persoonlijke getal waarmee u bij het pensioenfonds geregistreerd staat (11) | 5. Het opgebouwde pensioen bij een vorig fonds overzetten naar uw huidige fonds (16) | 6. Duurder worden van producten en diensten (8) | 7. Raad van Toezicht (3) | 8. De digitale of fysieke bijeenkomst bedoeld voor als u bijna met pensioen gaat (8,2,5) | 9. Hoeveel tijd u maximaal voor uw AOW-leeftijd met pensioen kunt gaan (4,4) | 10. Geld dat u en KLM inleggen voor uw pensioen (6) | 11. Uitkering van het UWV waar u vanaf het derde jaar arbeidsongeschiktheid (mogelijk) recht op heeft (3) | 12. Het pensioen waarvoor u automatisch meedoet aan twee vrijwillige regelingen (15) | 13. KLM Health Services (3) | 14. Een _____ pensioengesprek is zeer geschikt voor vragen over uw pensioen of de keuzes die u kunt maken als u met pensioen gaat. (11) | 15. Geld investeren om het op langere termijn meer waard te laten worden (8) | 16. De betekenis van de T in de afkorting TUPO (9) | 17. Hoe lang er nog pensioen geregeld is voor uw eventuele partner en kinderen nadat u uit dienst bent bij KLM (3,7) | 18. In juni verschijnt dit document waarin te lezen valt welke activiteiten het fonds heeft ondernomen en welke resultaten zijn behaald (11) | 19. Het verdelen van het pensioen na een echtscheiding (10) | 20. Percentage waarmee het AOW minder wordt voor elk jaar dat u in het buitenland werkt (4)

COLOFON | Deze editie wordt naar (oud-)deelnemers en pensioengerechtigden van het Algemeen Pensioenfonds KLM gestuurd.

Redactie Blue Sky Group B.V., Amstelveen **Redactieadres** Redactie Focus, Postbus 123, 1180 AC Amstelveen. **E-mail** focus@klmgrondfonds.nl **Tekst** Blue Sky Group, Bauke ter Braak **Fotografie** Don Wijns. **Ontwerp en opmaak** FRISSEWIND Amsterdam. **Druk** Drukkerij Aeroprint, Ouderkerk aan de Amstel.

De informatie in dit magazine is met de grootste zorg samengesteld. Toch is het mogelijk dat de gepubliceerde informatie onjuist, niet geheel volledig of incompleet is. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden en/of onvolledigheden van de informatie in dit magazine, alsmede het verkeerd gebruik of verkeerde interpretatie daarvan. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, middels fotokopieën, opnamen of enige andere vorm, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Algemeen Pensioenfonds KLM. In alle gevallen geldt dat het pensioenreglement leidend is. De informatie wordt gepubliceerd voor persoonlijk gebruik en is niet bedoeld als advies.

CONTACT | **E-mail** pensioenservice@klmgrondfonds.nl | **Telefoon** (020) 426 62 10 | **KLMGRONDFONDS.NL**